40. szám. Budapest, 1905 november 3 II. évfolyam.

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMÉLYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

A BUDAPESTI SZERVEZETT VASUTI
--- --- --- MUNKÁSOK --- --- ---
1905 évi november hó 5-én (vasárnap)
a Baross-tér 2. szám alatt levő «József fő-
--- herceg szálloda» termeiben ---
dal-, szavalat-, alkalmi beszéd és
--- --- tánccal egybekötött --- ---

kedélyes estét

--- --- --- rendeznek. --- --- ---
Belépő-dij nincs. Műsor ára 40 fill.
Műsor a bizalmiférfiaknál és szerkesztőségünkben kapható.

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala **Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám,** ahova mindennemü levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy hóra	frt	—.40	(K —.80)
Negyedévre	frt	1.20	(K 2.40)
Félévre	frt	2.40	(K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen *más cimre is előfizethet.*

Országos értekezletünk.

Mire lapunknak jelen száma szerteröppen az országban, összeülnek Budapesten a magyar kir. államvasutak szervezett munkásainak bizalmiférfiai, hogy sürgős, fontos és életbevágó ügyekről tanácskozzanak. Ahol csak nagyobb száma van a szervezett vasuti munkásoknak — és szerte az országban minden jelentékenyebb gócponton van már szervezetünk — utra kelnek a munkások bizalmiférfiai, hogy társaikkal együtt itéletet mondjanak a multban történtekről és megszabják a szervezet jövő tevékenységének az utját.

A tanácskozásra egybegyülő bizalmiférfiak az egész vasuti munkásságot képviselik, jogosan és becsülettel. Szabad választásból kerültek ki mindenütt a bizalmiférfiak, akik mindenütt beigazolták eddigi müködésükkel, hogy bátran és okosan képviselik megbizóiknak minden érdekét. A vasárnapi országos értekezlet tehát az egész Máv. munkásságot képviseli és egyedül jogos és hivatott arra, hogy az államvasutak munkásainak a nevében beszéljen és cselekedjék.

A tanácskozás tárgyai igazolják leginkább, hogy az összesség érdekeiről lesz szó vasárnap; igazolják egyszersmind azt a nagy várakozást és érdeklődést, amely a vasárnapi országos értekezlet felé száll. Első pontja a napirendnek: *A kereskedelmi miniszter válasza emlékiratunkra.*

Vörös László kereskedelmi miniszter rendeletét, amelylyel a szervezetünk emlékiratát elintézte, ismerheti és bizonyára ismeri is minden munkástársunk. A *Magyar Vasutas* hasábjain bőven és részletesen ismertettük már eddig is a miniszter válaszát, amely sok becses és elismerést érdemlő vivmányt tartalmaz, de amellett több kérdésben a válságos politikai viszonyok következtében döntést nem adhatott, némely kérdésben pedig az elutasitás álláspontjára helyezkedett.

Az országos értekezletnek joga is, kötelessége is megadni a vasuti munkások válaszát a miniszteri rendeletre. A szervezet terjesztette be az emlékiratunkat a miniszterhez, a szervezet érdeme a sok értékes engedmény, amit nyertünk, a szervezet kötelessége megszabni a további teendőket és kivivni a megadásra váró legsürgősebb követelményeket.

Hogy mik a legsürgősebb és legfontosabb követelményei a vasuti munkásságnak, azt az országos értekezlet fogja megállapitani. Kétségtelen, hogy az első helyre kerül a következő három követelés:

véglegesités, addig is
béremelés és a
munkaidő szabályozása.

A vasárnapi tanácskozás napirendjének második pontja nem kevésbé fontos: *szervezeti ügyek*, sajtó.

Ami a sajtót illeti, mindenekelőtt konstatáljuk azt a tényt, hogy a független, szervezett és fölvilágosodott vasuti alkalmazottak közlönye, a *Magyar Vasutas* nem magánvállalat, nem is holmi érdekcsoportok által és javára alapitott üzlet, hanem az *összesség tulajdona.* Az országos értekezlet, mint a szervezett vasuti munkások egyedül jogos képviselete, korlátlan rendelkezési joggal bir a *Magyar Vasutas* felett. Az országos értekezlet fog birálatot mondani lapunk szellemi része és gazdasági ügyvitele felett. Az országos értekezlet fogja megitélni, hogy lapunk iránya helyes volt-e vagy sem és ő fogja megszabni, hogy a jövőben milyen legyen lapunk iránya. Az országos értekezletnek fog azonkivül beszámolni a szervező-bizottság a *Magyar Vasutas* bevételeivel és kiadásaival az utolsó fillérig. Ország-világ hadd lássa, hogy lapunk az egyetlen igazi vasutas-lap, a többi ugynevezett „vasutas-közlöny“ csupa nyereségszerzés végett alapitott magánvállalat.

Az a körülmény, hogy a *Magyar Vasutas* a vasutasok közös tulajdona, nagy és szent kötelességeket is ró a vasuti munkásokra. Azt a kötelességet, hogy szünetlenül terjeszszék és fentartás nélkül pártolják a saját lapjukat, az egyetlen fegyverüket az igazságért és jogért vivott harcukban. Csak az nevezheti magát fölvilágosodott, becsületes és őszinte vasuti munkásnak, aki kiveszi részét a nagy küzdelemből. Aki nem csak akkor jelentkezik,

226

ha a sikeren és vivmányokon kell osztozkodni, hanem akkor is, ha dolgozni és áldozni kell. A legelső teendője pedig a szebb és jóbb jövőért küzdő vasuti alkalmazottnak: előfizetni a Magyar Vasutasra és ezzel belépni a céltudatos vasuti munkásszervezetbe.

Már eddig is szép és derék eredményt értünk el ezen a téren. De kielégitőnek az eredmény még mindig nem mondható. Negyvenezerre tehető körülbelül az államvasutak munkásainak a száma. Ha ebből levonjuk azokat az igen szerény keresetüeket, akik csak kettesével-hármasával fizethetnek elő lapunkra és leszámitjuk a talpnyalók és denunciánsok gárdáját, amely — hála szervezetünknek — kihalófélben van már, még mindig *harmincezer* olyan vasuti munkás van, akinek módja is volna, kötelessége is a Magyar Vasutas szervezetének tagjává lenni.

Ezt a számot azonban messze nem értük el. De dolgozni kell, fáradni kell, hogy mind meg..yerjük lapunknak és szervezetünknek. Mert csakis akkor lesz teljes a diadalunk és csakis akkor leszünk abban a helyzetben, hogy igazainkat békés uton, de teljes mértékben kivivjuk.

Szoros kapcsolatban áll lapunkkal szervezetünk ügye. És itt az országos értekezletre az a teendő hárul, hogy erélyes fügét mutasson azoknak a politikai kalandoroknak, akik jobbról is, balról is meg szeretnék nyergelni a vasuti munkásokat és a mi becsületes nevünknek a cégére alatt politikai seftelést akarnak folytatni.

Ki kell mondania továbbá az országos értekezletnek és pedig erős hangsulylyal és nagy komolysággal, hogy visszautasit minden olyan kisérletet, amelylyel — akár „ujjászervezett", akár „radikális" cégér alatt inditják meg — a vasuti munkásságot önző és tőlünk távol álló politikai célokra akarnak felhasználni; és ki kell mondania, hogy mindazok, aki a politikai stréberek munkáját a vasuti munkások közül támogatnák, a szervezet, a mi legfontosabb érdekeinknek az ellenségei és ugy is kell velük elbánni, mint kártevő, veszedelmes ellenségekkel.

Talán legfontosabb teendője az országos értekezletnek a *Vasuti munkások országos szövetségének* a nyélbeütése lesz. Szó sincs róla, a legszebb és legcélszerübb megoldásnak mi is azt tartottuk volna, ha lehetséges *egy* szervezetben egyesiteni a vasuti alkalmazottak összes kategóriáit, az összes szolgálati ágak összes alkalmazottait. De hogy ez lehetetlen, azt már ismételten kifejtettük e hasábokon. Nem lehetséges és nem is volna okos dolog Akik megcsinálták a Turtsányi-féle szövetséget, ugy csinálták, hogy a nagy, egyetemes vasutas szervezet céljainak éppenséggel nem felel meg. És saját bevallásuk szerint ugy tákolták össze az alapszabályokat, hogy a a munkások befolyása teljesen kizárassék és érdekeik képviselve ne legyenek.

Befejezett tényt konstatálunk csak, ha megállapitjuk, hogy az a Turtsányi-Breuer-szövetség a vasuti munkásoknak nem kell. A vasuti munkások óriási nagy többsége' határozott idegenkedéssel és ellenszenvvel viseltetik iránta és forduljon bárhogy az idők sora, *abba* a szövetségbe nem lép be.

De joguk van az államvasuti munkásoknak külön szövetséget alakitani, olyant, ahol ki van zárva a féltékenykedés, a visszavonás és a gyámkodás veszedelme, ahol a munkások az urak és teljes határozottsággal védhetik meg az érdekeiket.

A szervezkedés kérdésének ez az egyetlen lehetséges és üdvös megoldása. Ez ellen senki sem emelhet kifogást és meg vagyunk győződve, hogy ugy a kereskedelmi miniszter, valamint a Máv. elnökigazgatója a Vasuti munkások országos szövetsége megalakitásának nem fog gátat vetni az utjába.

Az országos értekezlet dolga lesz a *mi* szövetségünk alapszabálytervezetét megállapitani és megtenni a kellő lépéseket, hogy szövetségünk minél hamarabb megvalósuljon.

Az értekezlet napirendjének utolsó pontja: *inditványok és interpellációk* bizonyára sok üdvös és szükséges eszmét fog fölvetni, ugy hogy dolga bőven akad majd az országos értekezletnek.

Kivánjuk és reméljük, hogy a legjobb sikerrel végezzék bizalmiférfiaink vasárnap a munkájukat. Negyvenezer szorgalmas és becsületes munkásember dolgát kell komolyan és eredményesen végezniök. Ugy végezzék a dolgot, hogy a hála és siker járjon a tanácskozásaik és határozataik nyomában.

Ezt kivánjuk és ezt reméljük a vasárnapi országos értekezlettől mi és velünk együtt az összes fölvilágosodott államvasuti munkások.

Ugy legyen!

A „Magyar Vasutas" tárcája.

A vörös kendő.

Irta: **Kabos Ede.**

I.

Egy munkás-gyerek elkiáltotta magát:

— Jönnek a fehérek!

A másik percben egész falka gyerek verte föl az országut porát. Futottak elébe a reggeli gyakorlatról hazatérő katonaságnak, mely alig látszott a porfürdőből. Csak a vezető hadnagy kivont kardja szikrázott messziről s a lábak dobogása hangzott tompán a vasárnap délelőtt csöndjében. A zuhogó napfény, a háztetőkön még olvadt arany, szennyesvörösen ömlött be az ut medrébe. Egy nemzetiszin forgácsokból kötözött korcsmacégér, mintha nyomná a hőség, mélyen lehajlott az utra és bóbiskolt.

Az öreg Orován ebben a fulladt melegben kiült a kapu elé, a földre. Mankóját a béna lába alá huzta s nagyon jól érezte magát. Az ut tulsó feléről akkor szólt hozzá Fóris, a kovács.

— Megvár-e, Orován bácsi? Csak idemegyek a borbélyhoz, lekapartatom az arcomat.

— Gyere át! — intett neki az öreg.

Jött a kovács. Nagy, erős legény, a fiatal teste majdnem szétvetette az inget, mely be sem volt gombolva, ahogy már a borbélyhoz menni szokás. Kabát nélkül, borostás képpel, fekete kezekkel, amint jött: mégis szép ember volt.

— Jó napot, Orován bácsi!

— A borbélyhoz?

— Oda. Kicsinositom magamat.

— Kinek?

— No nem lányszemélynek, — kacagott a kovács. — Vigye az ördög, valahol egy leselkedik. Rájön valamikor az ember, hogy a legszebbje sem ér egy hajitófát.

— De, de — erősködött az öreg a földön. — Csak akad köztük, hogy megéri.

— Egy se. Mentül szebb, annál rosszabb.

— Hát lehet. De tán az a jó, hogy roszszak. Én olyan jóval akadtam össze, negyven évig se tudtam elhagyni. A rossztól meg ugy megy tovább az ember, ahogy jött. Hamar, jó kedvvel. S a végin egyéb dolga is lehet az embernek, mint hogy negyven évig üljön egy jó nőszemélynél. Már én, fiam, ugy hiszem, kisebb baj, ha rosszak a lányszemélyek. A jó kocsma veszedelem, nem akaródzik az embernek kimenni belőle.

A kovács kacagott.

— No nagy szakértő kelmed.

Orován behunyta egy kicsit a szemét. Mikor félig kinyitotta, már talán egészen megfelejtkezett a lányokról. A jókról is, meg a rosszakról. Azt kérdezte:

— Gyülekeztek délután?

— Hát lesz valami, — dünnyögött a kovács. — Idejövünk össze a Diófához. Kovácsok, lakatosok, gyármunkások. Jönnek a bádogosok meg a szerelők is. Minden vasárnap összejövünk.

— Aztán milyen szél fuj?

— Hol jó, hol rossz. Mondják a mieink, hogy már észbe kapnak az urak. Törvényt is csinálnak, ami nekünk lesz jó. Hát iszen nekünk csak derül valamikor.

— Derül, derül. Olvastam egyszer, hogy van olyan föld, ahol félesztendeig eltart az éjszaka. De félesztendő után ott is derül. Mindenkinek derül. Csak ki kell várni. Aztán te, fiam, most már mindig csak vársz? Mindig gyülekezel?

Fölvetette a fejét Fóris dacosan.

— Csak okosabb, mint ha leinnám magam!

Az öreg Orován lehajtotta a fejét, mintha a mankójával beszélne.

— Persze, hogy okosabb. Bizonyosan okosabb. Ámbátor a bor se megvetendő portéka. De neked van igazad, hogy az összetartás jobb. Még tán annál is jobb, mint ha az ember messziről megérzi a szoknyát, akár a kutya a nyulat. Bizonyosan az a legjobb, ha összegyültök a Diófánál és a szent vasárnap tiszteletére beszéltek vagy beszédeket hallgattok. Ha néha betörik egy pár fej, az se olyan baj. Nem megy az másképp. No nem vagyok én olyan gyáva öreg, hogy kiszedjelek a bátorságodból, mert a kovácsok, meg a lakatosok, meg a szerelők mellé rendőrök is jönnek a Diófához. Hát jöjjenek! Mégis csak kevesebben vannak rendőrök, mint munkásemberek.

Felfortyant Fóris:

— Elbánunk mi velök!

— Elbántok, bizonyosan elbántok. Egyszer ti övelök, másszor ők veletek. Mindig ugy

A Magyar kir. Államvasutak munkásainak szervezete vasárnap, *november hó 5-én délelőtt 9 órakor Budapesten*, a József-főherceg szálloda nagytermében (Baross-tér 2. sz.)

országos bizalmiférfi-értekezletet

tart, amelyen résztvesznek a szervezet fővárosi és vidéki bizalmi férfiai.

A pályaőrök helyzete.

Lapunk utolsó számában a *pályaőrök* helyzetéről irott cikk visszhangot keltett pályaőr testvéreink körében és már eddig is számos levelet kaptunk tőlük, amelyben helyeslik, hogy mozgalmat inditsunk helyzetük javitása végett és e célból *emlékirattal forduljunk a kereskedelmi miniszter urhoz.* A sok levél közül, mint jellegzeteset, az alábbit közöljük. Amit benne megható egyszerüséggel pályaőrtestvérünk ir, az visszatükrözteti majdnem az összes pályaőröknek a helyzetét. A levél igy hangzik:

Nagyon köszönöm, hogy a *Magyar Vasutas* folyó hó 27-iki számában a pályaőrök sorsát is ecsetelte az igazsághoz hüen. Én mint előfizetője tovább fogom terjeszteni sürgősen és amellett rábeszéléssel, akivel csak érintkezek. Csak részemről is kérem a Magyar Vasutas lapot, hogy vegye pártolás alá a mi sanyaru helyzetünket és a javitás végett az emlékiratot terjeszszék a kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltósága elé és ha elegendőnek találja a szervezet a pályaőrök részéről való hozzájárulást, én a magam részéről két koronát ajánlok fel.

De kérem szeretettel, minél hamarabb elintézni a mi dolgunkat, mert igaza van a *Magyar Vasutasnak*, hogy minden vasuti alkalmazott mozgalmat inditott és emlékiratot készitett, csak mi szegény pályaőrök nem. De annak is megvan a maga oka. Mert az osztálymérnökségek nemcsak hogy hátat forditottak annak a nyomorult életü személyzetnek, hanem olyan szigoruan fölhatalmazzák, hogy *a pályaőrnek pihenő idejében sem szabad az őrházat elhagyni.* Csak olyanok hagyhatják el kérés nélkül az őrházat, ki *kosárral vagy tarisznyával látogat el hozzájuk*, annak aki a kis tehénnek a hasznát neki viszi.

De istenem, hogyan tegyem én azt, akinek 12 tagból áll a családom, van 9 élő gyerekem és az anyósom is nálam van.

Most minden bocsületes, belátásos emberre hagyom, hogyan éljek meg. Évi fizetésem 660 K, abból a nyugdij 1 K 65 fill., a betegpénz 1 K 10 fill., bélyeg 26 fillér, a megelőző években föld- és fübér volt 8 K 96 fillér, az idén pedig 14 korona 39 fill. Azt hiszem, olyan földért is kell bért fizetnem, amit nem is én használok. Fordultam is az osztálymérnökséghez már két hónap előtt, de mindezideig nem kaptam fölvilágositást.

Igy áll a pályaőrök helyzete. A sok levonást még nem irtam meg mind. Egyik levonás követi a másikat. 1904-ben fizettem 88 fillér állami adót, 40 fillér községi adót, 6 fillér kórházi adót, 1905-ben pedig *három korona utadót hajtottak be rajtam*, pedig nem koptatom az országutat, legfölebb a csizmám talpát koptatom.

Az igazságtalan utadó miatt is az osztálymérnökséghez fordultam, erre megjött másnap a válasz, hogy a követelés jogos, az ellen nem tehet intézkedést. Igen, de a föld- és fübérlet-többlet levonásban nem jött meg olyan gyorsan a felelet. Ott valami bibéje van a dolognak.

Szeretettel és őszinteséggel maradok a Magyar Vasutas lapnak az előfizetője és szervezetbeli tagja, pedig a fölvigyázónk nagy irigye a lapunknak.

(*Aláirás.*)

A többi levél tartalma is ehhez hasonló. Mélységes és jogos panasz és a szervezetünk iránti mélységes szeretet és ragaszkodás a szervezethez szól belőlük.

Az összes levelekre itt nyilvánosan és együttesen válaszolunk pályaőr testvéreinknek.

A szervezetünknek eltökélt szándéka, hogy a pályaőrök helyzetének a javitása érdekében megtesz minden lépést, egyebek között megszerkeszti az emlékiratot is a kereskedelmi miniszter urhoz.

De mi nem tartozunk azok közé a szélhámosok és csalók közé, akik igérgetnek füt-fát, hogy igy, meg ugy, ezt meg amazt a nagy dolgot fogják ők csinálni. Mi őszintén és egyenesen megmondjuk, hogy eredményt csak akkor érnek el a pályaőr testvéreink, ha összetartanak egy szivvel-lélekkel és épp ugy tagjai lesznek a szervezetünknek, mint a vasuti munkások.

Ha ez megtörténik, akkor a *Magyar Vasutas* segitségével a pályaőrök megállapodnak, hogy mik a kivánságaik és az ő megbizásukból és hozzájárulásukkal fogjuk megszerkeszteni az emlékiratot. Mi nem türünk magunk fölött gyámságot, de nem akarunk gyámkodni mások fölött sem. Egyenlő jogokat és kötelességeket akarunk mindenki számára.

Mivel pedig tudjuk, hogy a pályaőrök ugy oda vannak láncolva az őrházhoz, akár a rabszolgák és nem igen jöhetnek össze, hogy helyzetük fölött tanácskozzanak, a *Magyar Vasutas* legyen közöttük az összekötőkapocs. Ezért szükséges, hogy mind járassák és olvassák a lapunkat és ami panaszuk és kivánságuk van, azt küldjék be a lapunknak, hogy nyilvánosságra hozhassuk és megtudja ugy az igazgatóság, mint a kereskedelmi miniszter ur.

Ami a fölajánlott pénzbeli hozzájárulást az emlékirat költségeihez illeti, egyelőre nem kell egy fillér sem. Mi nem akarunk seftelni. Majd ha ki kell nyomtatni az emlékiratot, majd összeadják a pályaőrök maguk között a költségeket.

A mi mozgalmunk és szervezetünk legyen és maradjon becsületes, tiszta és tisztességes.

Pályaőr testvéreinket tárt karokkal várjuk és egyesült erővel fogunk küzdeni a jogért és igazságért.

*

Felkérjük olvasóinkat, hogy lapunknak ezt a számát a pályaőrök között terjesszék.

---

volt az. Hát csak okosabb, ha összegyültök. Csak ugy gondoltam éppen, hogy lehetne még okosabban is. Persze öreg bolond, amilyen vagyok, keverném a gyönyörüséget. De én a dohányt is keverve szeretem. Gondoltam, az ember fiatal, a bor is jól eshetik neki, a lány is, meg természetesen az összejövés is. Ha az ember lenyel egy literecskét, még elég tiszta a feje, hogy megértse az okos beszédet s maga is feleljen rá. S ha délután megbeszélte a munkások baját-dolgát, még este is csak fiatal ember s nem volna olyan szégyen, hogy kopogjon egy muskátlis ablakon, amelyik éppen elég nagy, hogy kinevethessen belőle valami szőke vagy barna ördög, akiért érdemes bolondságokat csinálni. No mondom, ez bizonyosan ostoba dolog, amit beszélek, de én már ilyen bolond legény volnék, ha eldobhatnám a mankómat s ez a fehér len itt a fejemen még egyszer megbarnulna. Mert, édes fiam, mink is szerettünk egy kicsit megrészegedni vasárnap, és a végin minden jó csak megrészegit. A bor is, a lány is, a beszéd is. Vasárnap este mi is részegek voltunk: egyszer a bortól, egyszer a lánytól, a legtöbbször mind a kettőtől. Akkor még nem igen szónokoltunk vasárnap, a papnak is csak kellett valami mulatságot hagyni. Hát mi inkább csak ittunk meg csókolóztunk. És ez se volt rossz. Estig csak ugy le tudtunk tőle részegedni, ahogy ti most a szónoklatoktól részegedtek le. Hát gondolom, miért nem keverik ezek a fiatalok az italt? Egy kis bort, egy kis lányt, egy kis gyülekezést! Igy se volnának estére kevésbé részegek. De, mondom, ez persze ostobaság.

Most értek oda a fehérek. A dobszótól nem igen értette az ember a szót. Mint valami fáradt lúd, porfelhő röpült alacsonyan a masirozó katonák előtt. Két oldalt meg a külváros mezitlábas gyereknépe futott versenyt a katonákkal. És a felkavart por hullt vissza csendesen a levegőből és festette fehérre a kék zubbonyokat, feketére a fehér katonafejeket.

Fóris, a kovács hallgatott és nézett. Orován most is ott maradt a porban. Nem fájt neki se hőség, se por.

A katonák már elvonultak s ime egy pár fehércseléd mutatkozott. A katonákat kisérték talán. Hangos, jól megtermett leányok voltak, olyan erősek és izzadtak, mint a katonák. Egyik-másik leoldotta fejéről a kendőt s a kiterjesztett két karjával ugy tartotta maga fölé ernyőnek. Az egyik énekelt is valakiről, akit besoroztak és aki nagyon siratja a lenyirott göndör haját. (A katona őszintébben sirhatott, mint ahogy ez a leány utána). Mindenképpen vidám csapat volt ez a csomó leány, aki a katonák után masirozott.

Fórisnak lángolt a képe. Elkapta az egyik leányt a csapatból. Az ránézett előbb haragosan. De tetszhetett neki a kovács, akinek széles melle ugy domborodott előtte, mint valami pázsit, amire jól eshetik fáradtan ledőlni. Lefogta a legény erős nézése is.

— Mit akar? — kérdezte s már mosolygott.

A kovács inkább Orován felé nézett, a hogy felelt:

— Nem akarok én tőled semmit, galambom. Csak megkérdezném, miért csalod a becsületes embert? Miért nem viselsz te kalapot? Miért nem jársz a Váci-utcában? Még azt találják hinni rólad, hogy valami jóravaló lány vagy,

Észre sem vette tán, hogy a leány vörös kendője a keze közt maradt.

— Hát ezt ajánlaná nekem, Orován bácsi? — fordult az öreghez. — Ez legyen az én mulatságom?

— Adja vissza a kendőmet, — fakadt ki dühösen a leány.

— Nem adom, galambom. Csak nem hagysz itt minden emlék nélkül!

— Hát tartsa meg!

A leány elfutott a pajtásai után. Inkább talán a katonák után. A kovácsot pedig elkapta valami hirtelen harag s ahogy még utána nézett a leánynak, félig öntudatlanul behasitott a vörös kendőbe. Két darabban maradt a kezében. Akkor ledobta a vörös rongyokat a porba.

— Isten áldja, Orován bácsi!

Haragos délcegséggel ment át a tulsó oldalra és sietett a borbélyhoz, hogy lekapartassa az arcát. Illik, hogy csinos legyen a munkás, mikor a Diófánál beszélni akar valamennyiök bajáról, az urak jómódjáról...

II.

Délben egy kicsit szopogatott a borocskából Orován bácsi. Vasárnap volt, meleg

Azokat a pályaőröket pedig, akik helyzetük javitása végett a szervezethez kivánnak csatlakozni, felkérjük, hogy azt a Magyar Vasutas cimére (Budapest, VII., Csömöri-ut 28. sz.) megirják.

A szervezkedés eredménye.

— A pályamunkások szabadjegye. —

A főváros területén kivül lakó munkástársaink részére az igazgatóság már rég időleges szabadjegyet engedélyezett. A dolog rendjén is van. A Mávnak ez egy krajcárjába sem kerül, ellenben a vasuti munkásoknak lehetővé teszi, hogy naponkint visszatérjenek családjukhoz és ez nem csak a családi élet szempontjából fontos, de jelentős anyagi szempontból is, mert fölöslegessé teszi a kettős háztartás kettős terheit.

Kivételt képeztek azonban eddigelé ez alól a szabály alól a pályamunkások, a Mávnak legmostohább gyermekei. Ők nem kaptak időleges szabadjegyet, csak hetenkint egyszer hazautazásra feljogositó utalványt.

De hogyan utaztak? Akár csak az állatokat, harminchatukat begyömöszölték egy teherkocsiba és igy szállitották lakóhelyükre.

Ez a mindenképpen méltánytalan és mostoha elbánás sok kárral és kellemetlenséggel járt pályamunkás testvéreinkre, akik pedig becsülettel és szorgalommal végzik alamizsnamódra fizetett, nehéz munkájukat.

Még ha a legfontosabb ok, valami nagy családi eset, halálozás vagy születés, vagy pedig biróság vagy hatóság elé való idézés is tette szükségessé hétközben a hazautazást, a pályamunkásnak a saját költségén kellett utaznia. A gazdag Máv. elfogadta a legszegényebb munkásától azt a verejtékes pár fillér uti diját.

Sőt még egyéb történt. Igen sok esetben, csoportostul megvonták a pályamunkásoktól «büntetésképpen» még azt a hetenkint egyszeri utalványt is, ugy hogy az illető pályamunkások vagy több héten át egyáltalában nem láthatták családjukat, vagy azt a hetenkint egyszer való utat is a saját keservesen keresett garasaikon kellett megtenni.

Ez a rendszer azután ezer bajjal és kárral járt a pályamunkásokra nézve. Mindenekelőtt a keserves laktanyai élet. A legtöbb esetben egészségellenes, szük és piszkos helyen kellett az éjjeleket hétről-hétre tölteniök. Azután — bármilyen szerény viszonyok között is — két konyhát kellett tartaniok. Otthon az asszonynak és a gyerekeknek élniök kell, de a nehéz munkát végző embernek szintén kell élnie itt a fővárosban, egy hétre való elemózsiát pedig nem hozhatnak magukkal.

És akármilyen szegényesen él is otthon a család és itt a fővárosban az ember, szegény keresetü embereknél nagy teher még a kis kiadás is.

Érthető tehát, hogy a pályamunkásoknak egyik legsürgősebb követelése az volt, hogy ők is kapjanak épp ugy időleges szabadjegyet, mint a többi munkások.

Amig szervezetlenek voltak a pályamunkások, rá sem hederitettek a követeléseikre. A pályamunkások akkor nagy számban csatlakoztak a *Magyar Vasutas* szervezetéhez és hüséges, odaadó tagjai lettek.

A szervezet segélyével több, jól látogatott értekezleten vitatták meg az időleges szabadjegy kérdését és a *Vörös* László kereskedelmi miniszterhez intézett emlékiratunkba fölvétetett ez a követelés is. Azonkivül a pályamunkások érdekében eljárt a szervezet megbizottja ismételten a miniszternél, az igazgatóságnál és az üzletvezetőségnél.

A siker nem is maradt el. Örömmel jelentették a napokban a pályamunkások, hogy *megvan a szabadjegy*. Ők is megkapták az időleges szabadjegyet.

Amidőn a nyilvánosság előtt hirt adunk a pályamunkások által elért sikerről, ki kell emelnünk azt, hogy ez az eredmény kizárólag annak köszönhető, hogy pályamunkás testvéreink összetartottak, együttmüködtek és együtt éreztek, egy szóval: szervezettek.

Reméljük és elvárjuk, hogy a pályamunkások ezentul még hüségesebben, még odaadóbban fognak ragaszkodni a mi becsületes és erős szervezetünkhöz, de reméljük azt is, hogy azok a munkások, akik eddig még távol állanak a szervezettől, okulni fognak ezen a példán és szintén egy szivvel-lélekkel csatlakozni fognak szervezetünkhöz.

Mert szervezkedésben rejlik az erő, és csak erős szervezkedés segélyével vivhatjuk ki igazainkat és jogainkat!

---

is volt s az a beszélgetés délelőtt külön is fölhevitette. Egyébként birta a borocskát s nem vette le a lábáról. Aztán ebédután ugyis lefeküdt; a gyári házikó előtt, melyben a vejénél lakott, volt egy kis pázsit s azon pompás pihenés esett. Nem is kereste az árnyékot az öreg, még szerette, ha a napfény tüzesen zuhog rá. Égető napfényben, a béna lába alá fektetett mankóval: egy-két kurta órát kitünően átaludt az öreg.

Mikor felébredt, négy óra lehetett.

Kisántikált a gyár elé s megint leheverészett a porba. Szokatlanul csöndes volt a gyári ut. Semerről sem hangzott a gépek zakatolása, társzekerek se döcögtek a rossz kövezeten. Csak lányok sorjáztak el kisebb-nagyobb csapatokban. S egy csomó gyerek hancurozott a poros országuton, mely most háboritlanul volt az ővék. Háborut játszottak s olykor istentelen lármát csaptak, ha éppen valami összeütközésre került a sor. De különben csöndesen lestek egymásra s nem zavarták az öreg Orovánt álmadozásában.

Furcsa, tavaszi álmok keresték fel. Tiz esztendő óta talán először esett meg vele, hogy ilyen fiatalos érzésekkel bibelődött.

— Az ördög vigye azt a kovácsot! Meg azt a hejje-hujja lányt is! Nem mennek ki a fejemből.

(Vége következik.)

Keletiek, figyelem!

Az alamizsna-szövetség déli kerületének alakuló gyülésén, amelyet a napokban tartottak meg, *Katona* Lajos és *Fujt* Ignác kijelentették, hogy ők képviselik a keleti p. u. mühelyt és kezeskedtek, hogy az egész mühely munkássága belép az alamizsna-szövetségbe.

A szemtelen hencegésükkel elérték azt, hogy beválasztották őket a déli kerület választmányába. Ezért cserébe megigérte ez a két jeles firma, hogy a zsirondistáknak záros határidő alatt szállitani fogják a K. p. u. mühely munkásait.

Munkástársak!

Üzletet kötöttek a ti bőrötökre. El akarnak adni benneteket, akár a lelketlen jószágokat. Egy pár lelkiismeretlen ember ki akar benneteket szolgáltatni a lélekkufároknak.

Legyetek résen! **Szombaton jönnek hozzátok a zsirondisták!** Hozzátok akarnak férkőzni, hogy megnyergeljenek benneteket. Oda akarnak fogni a szekerük elé, hogy könnyebben jussanak előre a sáphoz. *Fujt* Ignác és *Katona* Lajos a *muszkavezetők.*

Munkástársak, készüljetek kellő fogadtatásra! Bánjatok ugy el velük, mint az Északi műhely és az Istvántelki mühely derék és bátor munkásai.

Láttatok már zsirondistákat futni? Gondoskodjatok róla, hogy szombaton futni lássátok őket.

Jönnek a zsirondisták! Az egyik kezeteket a zsebeteken tartsátok, a másikat pedig szoritsátok kemény ökölbe!

Testvéri üdvözlettel

a szervező-bizottság.

SZEMLE.

BELFÖLD.

Radikális munkáscsalás. A szervezetünket a pecsovics gyászmagyarok nem tudták ugyan megbontani, de gyalázatos munkájukkal elérték azt, hogy politikai kalandorok és stréberek Csáky-szalmájának, bitang jószágnak tekintik a vasuti munkásságot és azt remélik, hogy csak akarniok kell és igába hajthatják a vasuti munkásokat és a politikai szekerüket velünk rántathatják ki a kátyuból.

Arról más helyen emlékeztünk meg, hogy a mágnások és papok zsoldján élősködő Mezőfi-pártiakat az Északi főmühely okos és becsületes munkásai hogyan szalajtották meg, hogy azok hamarjában azt sem tudták volna megmondani, fiuk-e vagy lányok.

De egy másik megnyergelési kisérletről is kell hirt adnunk. *Vázsonyi* Vilmos országgyülési képviselő, akiről annak idején azt hittük, hogy őszinte barátja a vasuti munkásoknak, de aki azóta a papok és mágnások lakája lett és hütlenné vált régi ideáljaihoz, most összeszürte a levet szervezetünk ismert ellenségeivel és a demokrata körben nap-nap után összedugják a fejüket, hogy hogyan lehetne a mi gazdasági szervezetünket fölrobbantani és a vasuti munkásságból egy *«radikális munkáspártot»* alakitani, amelyik azután csizmatisztogatója volna a papok, mágnások és a zsidó demokrata kompániájának.

Azt akarják, hogy a mi bevált erősségünk, a mi becsületes szervezetünk falait romboljuk le és a tégláiból állványt készitsünk, hogy *Vázsonyi* Vilmos, az a hiu, öntelt «politikus» magasabban álljon. Munkáspártot csináljunk Vázsonyi ur házi használatára, hogy annál nagyobb értéke legyen neki a mágnás és papok előtt.

Jellemző dolog, hogy éppen azokkal szüri össze a levet Vázsonyi ur, akik mindig ellenségei voltak szervezetünknek. És hogy éppen azok, akik folyton azt hajtogatják, hogy szervezetünk ne politizáljon, ugyanazok akarják most politikai örömleánynyá alacsonyitani a vasuti munkásokat.

A demokrata körben folytatott tárgyalásokról fölösleges sokat irnunk. Még, ha fölemlitjük, hogy a radikális munkáscsalás nyélbeütésére egy héttagu «szervezőbizottságot» «választottak. Ennek a bizottságnak ezek a tagjai:

Reich Izsák,
Fujt Ignác,
Katona Lajos,

Czigány Sándor,
Kiss Ferenc,
Ozsváth János és
Miklós Zsigmond.

Ugy-e, csupa jeles alak. Ugy-e, már ez a névsor is eleget mond, már ebből is láthatja minden becsületes és józan vasuti munkás, hogy micsoda szerzet az, amely Vázsonyi Vilmossal a radikális munkáscsalás céljaira szövetkezett.

Ugy halljuk, hogy ez a hirhedt bizottság legközelebbre egy országos vasuti munkásgyülés egybehivását tervezi. Ha tényleg elég vakmerők és oktalanok volnának ezek a muszkavezetők a tervüket végrehajtani, akkor már előre bejelentjük, hogy elmegyünk mi szervezett vasuti munkások is és akkor Vázsonyi Vilmos ur és muszkavezetői olyan ovációban részesülnek, hogy elmegy a kedvük jövőben is munkáscsalásra adni a fejüket.

Ha a nagyságos ur táncolni akar, mi szivesen szolgálunk hozzá a muzsikával! . . .

A kitartottak. Cifra kis független szervezet az az alamizsna-szövetség. Napról-napra világosabb lesz, hogy az egész handabanda az igazgatóság költségén folyik. Kitartottak társasága az egész. Az északi kerület elnöke, a vénhedt *Sarlay* közhirré teszi, hogy az üzletvezetőség ingyen bocsátott 4 szobát helyiségül a rendelkezésükre.

Épületes dolog! Az igazgatóság viseli a szervezés költségeit, az igazgatóság pénzén utaznak az alamizsna-szövetség vigécei, a nyomtatványokat az igazgatóság készitteti, hivatalból rendelnek ki embereket korteskedni az alamizsna-szövetség mellett, hivatalos presszióval kényszeritik tagokul az embereket, az előkészitő-bizottság a klubban, az egyik kerület az üzletvezetőségnél kap vendégszerető hajlékot. És ez legyen a vasutasok független, erőteljes, ellentállásra képes szervezete!

Ugyan, kedves Princ Rohan, mondja meg nekünk bizalmasan, zsebpénzt nem kap az igazgatóságtól?

A zsirondisták embervadászaton. Hogy milyen módon és milyen eszközökkel üzik a zsirondisták az embervadászatot az alamizsna-szövetség javára, azt érdekesen világitja meg egy levél, amelyben szervezetünk egyik vidéki tagja egyszerü és keresetlen szavakkal irja meg, hogy mi történt az ő vidékükön. A levelet szószerint ideiktatjuk:

Nem csak a városokban fejtik ki csunya üzelmeiket a zsirondisták, hanem künn a vonalakon is. Igy például a *pécsi* osztálymérnökség kiküldte az alamizsna-szövetség alapszabályait a pályafölvigyázókhoz a vonalra is, azt gondolva, hogy nekünk meglágyul a szivünk és igába hajtjuk a fejünket. Természetes, hogy ez az alapszabályküldés csak *felső* hadiparancsra történt. De bizony alapos csalódás történt, amit a következő történet bizonyit. Egyetlenegy munkástársunk iratkozott be az alamizsna-szövetségbe, anélkül, hogy figyelmesen elolvasta volna az alapszabályt. A szép názos beszédre belement a csapdába. Mikor azután figyelmesen végigolvasta az alapszabályokat, kérte, hogy hagyják ki a nevét a felvételből, de hiába volt, figyelmen kivül hagyták kérését, mintha az ördögnek adta volna el magát szőröstül bőröstül.

Még cifrább az a dolog, ami egy szervezett társunkkal történt. Vita merült föl közte és az alamizsna-szövetség vigéce között. Megkörnyékezték a társunkat, de az nem engedett és a vita hevében odaadta a vigécnek a *Magyar Vasutas*nak azt a számát, amelyikben leleplezi a szervezetünk elemi összeesküvést. A vigéc mohón elolvasta, kékült-zöldült, azután nagynehezen kibökte, hogy «értelmetlen a tartalma».

A társunk sem maradt adós, hanem azt mondta, hogy «ha ön nem érti, én kellően megértem, egyébként *magyar ember létére hitvány rongy ember az, aki a Magyar Vasutast nem pártolja*».

A vigéc erre azután tüstént elpárolgott.

Még egy sajátságos dolog történt a mi környékünkön. A *forgalmi főnökség* egy hivatalnokot küldött ki hajtányon a Baranya-Szt.-Lőrinc—Nasici h. vasutra, négy pályamunkás kiséretében, vagyis azok hajtották. *Természetesen a vasut költségére.* A hivatalos költségen, hivatalosan kiküldött ember az alamizsna-szövetség mellett korteskedett. Az ellen az ottani vasuti alkalmazottak ünnepélyesen tiltakoztak. Mi jogon használhatja egy érdektársulat a Máv. jármüveit önző céljainak a kielégitésére? Vagy talán nekünk is meglesz a hajtánymenet a mi becsületes és tisztességes szervezetünk fejlesztésére? Mert egyenlő jogok mellett igy kellene lenni!

Eddig a levél. Kiki levonhatja belőle a tanulságot. *Igy* toboroznak hiveket az alamizsna-szövetség számára és *ilyen* a vasutastábor hangulata a Turtsányi-Breuer-céggel szemben.

Ludvigh-félék. Nem szeretünk egyetemes lángész-tulajdonosokkal foglalkozni, nehogy kisértetbe essünk és aztán a felháborodás fájdalmas hascsikorgásainak kitegyük késmárki embertársainkat.

Bár a hascsikorgás ellen a hetedhétországra szóló lőcsei kalendáriumban, melyet a jó késmárkiak kivülről is tudnak — biztos jó receptek is vannak.

Ez egyszer azonban hascsikorgás ide, hascsikorgás oda, meg fognak bocsátani késmárki polgártársaink.

Január hóban, mikor is az az óriási szerencse kerülgette Késmárk választóit, hogy a vasuti gyöngyök legfényesebbjét, Ludvigh elnök-igazgatót elhalászszák előlünk, mást sem tettünk, mint a leghamisitatlanabb krokodil-könnyeket hullajtgattuk.

Hittünk erősen a vasutasok szerencséjében, hogy a mi szerencse istenasszonyunk meghallgatja esdő fohászainkat és ettől a tulokos, tuljó, tulszerelmes cseh-német nevü, de erősen spanyol urtól a késmárkiak bölcsessége örökre megszabadit.

Hisz Késmárk fogott már törököt is, miért ne fogjon egy spanyolt is?

Pedig már Ludvigh ur is fütyült a Máv.-ra.

Azonban a szél erősebben tud fütyülni, amint a nóta is mondja, hogy «fütyül a szél Késmárk felett» és vele együtt elfütyülte a mi reménységünket is, hogy Ludvigh urtól valaha is megszabadulunk.

Most pedig, hogy a politikai helyzet erősen ingadozott és már-már a koalicio került volna felül, — széltében-hosszában rebesgették, hogy Ludvigh ur Kossuth Ferenccel járt iskolába, jó barátok stb., meg hogy Ludvigh atyja Kossuth Lajos alatt kormánybiztos volt és igy ő, már mint Ludvigh Gyula holta napjáig, vagy talán még azután is — egyszóval örökre a Máv.-ot fogja boldogitani.

Ha csak csoda nem történik vagy valami olyan késmárki szél el nem viszi, — bizony itt ragad a nyakunkon.

Késmárk, Késmárk, mit tettél te velünk.

Uranusz.

KÜLFÖLD.

Az orosz vasutas sztrájk. Az orosz testvéreink hősies küzdelme, amelyben részt vesz mintegy *félmillió* vasuti alkalmazott, közöttük 100,000 pályaőr és pályamunkás, 70,000 kalauz, mozdonyvezető és fütő és vagy 40,000 váltóőr, már is megteremtette a gyümölcsét. Az a bámulatos összetartás megtörte a világ legerősebb hatalmát, a *cár* hatalmát és arra kényszeritette, hogy megadja az orosz népnek, amit követelt, az igazi *népalkotmányt, az általános, titkos választói jogot, az egyesülési, gyülekezési és véleményszabadságot.*

Orosz testvéreink grandiózus küzdelméről, amelynél különbet a világtörténelem nem bir fölmutatni, jövő számunkban bővebben foglalkozunk.

Éljenek a hősies, diadalmas orosz testvérek!

Alamizsna-szövetségi kolbászok.*

Az ütött-kopott oroszlánbőrbe bujt büdös kis teremtmények sehogy sem akarják észre venni azt az örvendetes jelenséget, hogy a vasuti alkalmazottak részéről a legnagyobb ellenszenv és bizalmatlanság kiséri az ő korteskedésüket.

Ezek a kolbász és sajtszagu gerinctelenek annyira tapasztalatlannak és ostobának tartják a vasutasok tulnyomó nagy részét, hogy sáskajárásszerü megjelenésük, jól táplált pocakjuk és farizeusi szemforgatásuk láttára a vasutasok észnélkül rohannak a hivatalos szövetség boldogságot rejtő keritései felé; törve magukat, hogy ki szurkolhassa le előbb az 1 és 8 koronákat.

Gyorsvonatokra érvényes állandó szabadjegyekkel felszerelve keresztül-kasul kóborolnak a magyar vasutak vonalait. Halomszámra szórják a tervezeteket és belépési nyilatkozatokat. Gyanus érzelmeket keltő szóáradattal és még gyanusabb boldogságot igérő frázisokkal iparkodnak behálózni minden egyes vasutast. Mert hát ki van adva a parancs, hogy október hó végére, legkésőbb november hó 20-ikára, ha törik, ha szakad, világra kell jönnie a szövetségnek. Ezen csecsemőnek, ezen «édeslénynek», — mely hivatva lesz meggyógyitani minden keservet, minden fájdalmat és hivatva lesz megédesiteni azt a keserü poharat, melyet oly gyakran üritget a vasuti alkalmazott.

Már magában véve ez a lázas kipkedés-kapkodás, korteskedés, tagfogdosás eléggé óvatossá teheti a könnyen hivőket is. Mert csak a vak nem látja, hogy itt valami olyan forma csodaalak világrasegitése van folyamatban, amely erősen hasonlitani fog a «Vasuti és hajózási klub»-cimü micsodára.

Tekintettel a legkülömbféle bábák legkülömbféle eszközeire — ezen születendő csoda alak látható körvonalai és egyik-másik végtagjainak természetellenes, gyanut keltő minemüsége a kellő óvatosságra készitsen elő bennünket.

Szaga máris erősen ratler szagu;
fülei hosszuak és szőrösek;
lábai vékonyak és csülökben végződik;
farka hosszu és vastag;
érverése bizonytalan;
szellemi képességeiről — tekintettel füleinek szőrös voltára és hosszuságára — körülbelül itéletet alkothatunk;
hangja szomoruan bőgésszerü.

Egyszóval fokozott figyelemmel kell kisérnünk ezen vajudó ujdonságot, mely meg is dögölhet, de ha nem fordul fel, ugy ünnepélyes keresztelőjén Kakas Márton, Borsszem Jankó, Bolond Istók, nemes Alborák Emőd Mária stb. kitünő notabilitások fogják az örömapai tisztet betölteni.

Rámutattunk már több izben arra, hogy milyen is legyen ez a szövetség. Hogy a vasutasok legfüggetlenebb és leginkább arra hivatott tényezői vegyék kezükbe a szervezkedés előmunkálatait. Még pedig oly elemek, kiket a «kis emberek» jelzőjével illethetünk. Mert e ek szorulnak legtöbbször és leginkább arra a hatalmas védelemre, melyet a szövetség

* Nem rendes munkatársunktól kapjuk ezt a cikket. Leadjuk, mint a vasutasok hangulatára jellemzőt.

nyujtani hivatva volna, a felsőbbség számtalan tulkapásai ellenében.

Nem pedig azok, akik jelenleg intézik azt, még pedig az igazgatóság szájaize értelmében. Mert a szövetség, mely hivatva van az összes vasutasok legvitálisabb érdekeit megvédeni, előmozditani és megvalósitani — a felsőbbség gyámkodó befolyása és szájaize szerint létesülve — legfeljebb csak olyan vasuti klub-féle intézménnyé alakul ki.

Ilyesfélére pedig a vasutasok nagy tömegeinek semmiféle szükségük nincsen. Legfeljebb egy pár főfelügyelőnek és főmérnöknek, kik rendes délutáni zavartalan tarokkpartiejukat épp ugy eljátszhatják a vasuti és hajózási klubjukban is.

Az ily fajta szövetség jogokat szerezni és a vasuti alkalmazottak érdekeit megvédeni nem képes. Még a meglévő, inkább elnézés és kegyelem természetével biró, jognak nevezett «meghatározások» alkalmazását is a jó vagy rossz hangulat hőmérőjétől teszi függővé. Hogy volna pedig képes védelmet nyujtani az agyondolgoztatott, rosszul fizetett, protekció nélküli vasutasnak az igaztalan és kegyetlen bánásmód ellen?

Nagyon is kilátszik a lóláb.

Az egész intézmény összetákolása oly egyéniségek vezető kezére és eszére bizatott, kik egyáltalán képtelenek a szövetséget a felsőbbségtől tökéletes függetlenség jegyében, az összes vasuti alkalmazottak jogszerü kivánalmainak megfelelően létesiteni.

Hiszen a fővezetőség, a Turtsányi-Barabás-Breuer-cég hajdani oroszlánbőgésnek képzelt nagyhangu hetvenkedése fel és lefelé, — jelenleg a rühes macska szánalmat keltő nyávogásává degradálódott.

Ha a Turtsányi-Barabás-Breuer-cégnek az lett volna a szent meggyőződése, hogy mindaddig, mig a vasutasok szénája tökéletesen rendben nem lesz, azon vasuti szent célok érdekében fog müködni, mely szent célok a «Vasutasok Lapja» meginditásakor az előfizetési felhivás hangzatos többi frázisaival is egyidejüleg világgá kürtöltettek, — ugy most igaz, hogy esetleg koplalva, nyomorogva, lesoványodva — de kartársaik szeretete és bizalma kiséretében méltó nemes hivatást szolgálna. De nem az volt a végcélja ezen nemes céglovagoknak, hanem azon elburkolt, egyéni önző cél, hogy «miután oroszlánszerü bőgésünkre a felsőbbség osztrigaszerüen reszketni és majomszerüen vakaródzni kezdett, itt az idő, hogy kartársaink bizalmát a lomtárba helyezzük és szép csendesen, lábujhegyen behódoljunk. Forditván egyet a kétszinü köpönyegen és beadjuk a kulcsokat. Annál is inkább, mert ha nem is szép, de jobb a gömbölyü, sörös-hordóra emlékeztető pocak, mint aféle lapos, gyuródeszka formáju».

És aztán? «És aztán hallgatunk és csináljuk a szövetséget, még pedig ugy, hogy a tagok lesznek a birkák, mink leszünk a pásztorok és felettünk lesz a számadó».

«A has és a has lakomáit verje meg az isten, mert ez az erényvesztés ügyének oka».

Nem tudjuk, hogy a nagyszombati gymnázium kövér papjai megtanitották-e az egyik cégtárs urat ezen örök igazságra?

S ha megtanitották, vajjon megértette-e? Mert szajkó módjára is lehet ám egyet-mást megtanulni!

A Turtsányi-Barabás-Breuer-cég tábláján csüngő mártirkoszoru nem képes már annyira megtéveszteni a mélyebben és komolyabban gondolkodó vasutasokat, hogy tisztán ne lássák a fenti cég üzleti spekulációra fektetett vállalkozását.

Épp ugy látják és tudják a vasutasok tulnyomó nagy része, hogy a felsőbbség szája ize szerint szerkesztett «Vasutasok Lapja», ezen illemhelyre illő ostoba papiros, nem az a szabad és független, befolyástól mentes organum, mely a vasutasokon ejtett jogtalan sérelmeknek és igazságtalan bánásmódoknak nyilvánossá tételével a felsőbbség tulkapásait szigoruan megnyirbálja és ellenörizze.

Ezen cég-vállalkozás immáron látható utja jogok és elvek feladása mellett az egyedül üdvözitő és biztosan hizlaló husosfazekak közelségéhez vezet.

Mely husosfazekak rotyogása és a belőlük áradó finom illat azon vezérfonál, hová behunyt szemmel is oda talál ezen nemes cég. Hol szerényen meghuzódva, szemlesütve, derekuk mély meghajlásával, akárcsak valami szemérmes aggszüzek lesik azt az alamizsna csontot vagy rongyot, mit szánalomból és nem félelemből — egyik-másik hatalmas vasuti nagy ur dob nekik.

Csak dr. Kiss János ur tépelődik az események és idők furcsa rendszertelenségén. Ő, ki a lőcsei kalendáriumtól az észjogtanig és a vasuti szolgálati rendtartástól a Vasutasok Lapjáig minden tücsköt-bogarat össze tud egyeztetni, — itt őt is cserbenhagyja ismert szigoru következetessége és — sanda szemekkel tekint a hajdani oroszlánokból minden átmenet nélkül átvedlett csuszómászó, kolbász és sajtszagu büdös kis alázatosokra.

És ezek csinálják a szövetséget!

Ezek akarják a szervezett vasuti munkások nagy tömegeit bele ugratni, bele erőszakolni oly szövetségbe, mely egyáltalán a szövetség elnevezésre is méltatlan.

Ebből, mi szervezett, elvhü, tisztességes vasutiak nem kérünk.

A mi szervezetünk ereje, öntudatra ébredésünk, szoros együvé tartozandóságunk testvéri érzete eddig is már nagyon is számottevő tényező s ezen erőnket semmiféle mézes madzagért nem fogjuk szétforgácsolni. Értsenek ebből azok, akiket illet.

Olyan szövetség jó lesz arra, hogy a vasuti felsőbbségnek a kis emberekkel szemben ellenőrző minotaurusa legyen s emellett még jó lehet arra, hogy a Turtsányi-Barabás-Breuer-cég és különféle eladósodott bábái egy-egy szál szövetségi kolbászhoz jussanak.

Bambusz.

A tüzelőanyag.

Télen a tüzelőanyag olyan fontos, mint a mindennapi kenyér. Es ha baj van a tüzelőanyag körül, az éppen ugy sujtja a szegény embert, mint ha a mindennapi kenyér körül merülne föl a szükség. Már pedig éppen a Máv. munkásoknál van ebben a tekintetben panasz, különösen sok a *Rákospalotán* és a környékén lakó munkástársaink részéről.

Palota-ujpestről irja például egyik társunk a következőket:

Legfőbb ideje volna illetékes helyen szóvá tenni azokat a visszásságokat, amelyek itt a fa- és szén-kiadásnál, fölmerülnek. Huzamosabb idő óta nincs se fa, se szén. Vannak munkások, akik 4, 5 sőt 6 héttel ezelőtt is kifizették a tüzelőanyagot, mindennap kimennek érte és még sem tudják megkapni.

Ha jön egy-két waggon fa és ugyannyi szén, ebből elsősorban olyanok kapnak, akik az állomásfőnök kegyében állanak. Ezeknél természetesen a befizetési nap nem játszik szerepet, ha aznap történt is. Ezeknek a száma ugyan nem tulsok, de az elvitt mennyiség szénből különösen 30—40 mm., tehát 1—2 waggon szénből csak egy pár ilyen kegyencnek jut.

A tüzelőanyag kiadásával megbizottól még több függ, aki a tüzelőanyag-bárcákat nála hagyja 1 korona hozzácsatolásával, annak mihelyt jő a tüzelőanyag, azonnal házhoz szállittatik, anélkül, hogy az illető egy lépést is tenne érte. Hasonlóképen cselekszenek a fuvarosok, hogy biztositsák maguknak a fuvarozást. Összeszedik a fa- és szénbárcákat.

Ha jön egy kevés tüzelőanyag, a kiadó a fejét is elvesziti, mert ő nála is van 150—200 darab külön dijazott bárca, a fuvarosoknál is és igy azt sem tudja, hogy kiknek küldjön tüzelőt, mindenesetre a legjobb kundsaftok részesülnek előnyben.

De azért az ilyen szállitásban sincs sok köszönet, mert megeshetik, hogy az őrizet nélkül hagyott mérleg sem ugy müködik, ahogy kellene. Megesik azután, hogy ugyancsak az őrizet nélkül hagyott kocsi is elszórhat belőle. Ha valamely munkás a feleségét küldi a tüzelőanyagért, azzal utasitja el a kiadó, hogy várjon. Ha nem jönnek érte a kegyencek, hát kap. Nemhogy annak adnának, aki ott van, hanem jövevényeket várnak. Ha pedig minden ember kimarad a munkából a tüzelőanyag hazaszállitása végett, akkor az annyiba belekerül, mintha üzletben vennénk. Ime, itt bemutatunk egy kis számitást, hogy 2 méter fa és 10 mm. szén mibe jött. A kiadással megbizottnak 1 korona, mert anélkül nem adta volna ki, a fuvarosnak a 2 m. fáért 1 kor. 40 fill., 10 mm. szén 2 kor. 40 fill. behordás nélkül, a fa behordás 40 fill., a szén behordás 1 korona, 4 órai kimaradás 2 kor. 42 fill., a tüzelőanyag pedig a szén 20 kor., a fa 8 kor. 80 fill., tehát összesen 37 kor. 42 fill.

A fuvarosok szinte ugy változtatják a viteldijat, ahogy nekik tetszik. Eddig minden mm szén 20 fillér volt, a fa 2 mm.-ként 1·20, most a fa 1·40 fillér, a szén pedig 24 fillér és mig a szénkereskedők szénbódékkal és hidmérleggel rendelkeznek, addig a Mávnál mind ez hiányzik. A szén nagyon átázik és ezáltal többé-kevésbé meg vagyunk rövidítve. A mérlegen pedig kosarakba szedve 5 mm-ként kell lemérni a szenet. A fa nagyon hézagosan van összerakva, ugy hogy 2 méter fából bátran mondhatjuk, hogy hiányzik 10—12 hasáb fa és ez azért van, mert nincs aki mindezeket ellenőrizné.

Ajánlatos volna tehát, ha a Máv. csináltatna a szénnek megfelelő fabódét, a tüzelőanyag megérkezésekor a kiadást egy napra legalább is beszüntetné és ezalatt a fát rendesen összerakná. Továbbá épitene egy hidmérleget, akkor nem kellene annyit cipekedni a szénnel és gyorsabban menne a kiadás.

Egy másik részről a következőket irják a tüzelőanyag-mizériákról:

Vasuti és póstai alkalmazottak százával laknak Rákosliget, Zsófiatelep és Rákoskereszturon. Szenet azonban csak Rákoskereszturon lehet vételezni. Az állomáson időnkint 4 kocsi szenet hozatnak ugyan, de mi az 600 vasuti alkalmazott részére. Nagynehezen összekuporgatja a szegény ember a szénrevalót, kiveszik Pesten az utalványt, kimarad egy fél napig a munkából és kocsival indul a szénért. Nagyon sok esetben megtörténik, hogy 1—2 hétig kell szénre várni, mert az állomáson nincs szén.

Nem keressük ki ennek az oka, de azt feltétlenül megkövetelhetjük, hogy ezen a állapoton sürgősen segitsenek. Még egyet. Előfordult már, hogy egyik másik munkástársunk korán reggel kocsival ment szénért, abban a hiszemben, hogy mint első jelentkezőnek ki is fogják neki adni. Igaz, hogy a hivatalos óra 8-kor kezdődik és jól teszik az ottani alkalmazottak, ha előbb nem állnak senkivel szóba. De azt már csak nem helyeselhetjük, hogy az uri dámák részére 8 előtt is kiadják az utalványt és a korábban jelentkezőt azzal utasitjak el, hogy 8 órakor kezdődik a hivatalos óra. Igy történt ez röviddel ezelőtt. És most dacára, hogy munkástársunk reggel korán ott volt, hiába fizeti a fuvart, hiába veszit félnapi munkaidőt, majd csak akkor fog szenet kapni, ha lesz. Először a nagyságák jönnek.

Hát ezek mind olyan bajok és mizériák, amelyek sok elégedetlenségnek és jogos panaszoknak a kutforrásai. Felhivjuk az illetékes körök figyelmét az itt ecsetelt bajokra és visszaélésekre és reméljük, hogy röviden orvoslást eszközölnek. És sürgős intézkedést kérünk, nehogy a hetekkel ezelőtt kifizetett tüzelőnyagot munkástársaink majd jövő — májusban kapják meg!

Budapest közlekedési statisztikája.

Budapest székesfőváros legutolsó hivatalos statisztikája érdekes számcsoportokba foglalta a főváros közlekedési statisztikáját. Sok benne a közérdekü, azért a következőkben összefoglalva, mi is közreadjuk:

Közlekedési népesség.

	Kereső 1890	Kereső 1900	Eltartott 1900	Cseléd 1900
Közutak	3.591	6 098	8.893	415
Vasutak . . .	7.585	9.829	17.724	2.060
Kikötői és folyszolg., hajóz.	1.732	1.874	2.428	205
Egyéb közlek.	3.194	5.062	8.405	783
Összesen .	16.102	22.863	37.450	3.463
Ebből férfi . .	15.659	21.894	10.979	10
nő	443	969	26.471	3.453
önálló	1.791	2.093	4.683	—
tisztviselő . .	3.939	5.416	7.984	—
segédszem. .	10.372	15 354	24.777	—
házicseléd .	—	—	6	3.463
Segédszemélyzet részletezése:				
segitő családtag			62	5
művez., előmunk., altiszt . .			2.580	1
segéd, munkás, napszám. . .			3.934	37
tanonc			—	—
szolga			8.707	28

Közutak. Állami utak hossza 33 6 kilométer, törvényhatósági utak 78·3 klm.

Utcai közlekedés: 856 egyfogatu bérkocsi, 465 kétfogatu, 477 számozatlan, 97 társaskocsi, 142 automobil, 7184 kerékpár (befolyt kerékpáradó 66.487 K), 593 bérszolga.

Közuti vasutak. Pályahossz: közuti (vill.) vasut 64·03 klm., városi villamos vasut 35 6, ujpest-rákospalotai vill. vasut 14·8, Ferenc József földalatti vasut 3·7, Margitszigeti lóvasut 1·9, budai hegypálya 0·1, svábhegyi fogaskerekü vasut 3·9 km., összesen 124 0 km. Használatban levő személykocsik: a közuti villamos vasutnál 399, a városi villamos vasutnál 211, az ujpesti-rákospalotai vasutnál 58, a földalatti villamos vasutnál 20, a Margitszigeti lóvasutnál 7, a budai hegypályánál 3, a fogaskerekü vasutnál 18, összesen 694. Teherkocsi az összes közuti vasutaknál 77.

Menetek száma: Közuti vasut 2,513.675, városi villamos vasut 1,428.213, ujpest- rákospalotai villamos vasut 167.822, Ferencz József földalatti vasut 204.978, sikló 73.000, fogaskerekü vasut 5.313. Összesen 4,393 001.

Helyi személyforgalom: Közuti villamos vasut 43,281.733, városi villamos vasut 21,565.265, Ferencz József földalatti vasut 2,937.030, ujpest-rákospalotai villamos vasut 3,098.83, Margitszigeti lóvasut 104.077, hegypálya 457.673, fogaskerekü vasut 254.014, dunagőzhajózási társaság helyi hajói 565.800, csavargőzösök 2,365·649, Lánczhid 8.237.200, Erzsébethid 1,086,803, Margithid 4,870.694, Ferencz József-hid 4,838,800, Margitszigeti hid 208.379, alagut 2,041,410, I. magyar közlekedési vállalat (társaskocsi) 6,021.424, mindössze 101,934,031 (1875-ben 20,863.165; 1884-ben 27,976.210). A helyi forgalmi vállalatok bevételei a személyforgalom után 13,068.552 K. (1879-ben 2,274,240 K). Helyi kocsiforgalom: Lánczhidon 624.870. Margithidon 929,764, Ferencz József-hidon 664.95. Erzsébethidon 74.029, alagút 373.737 kocsi.

Vasuti vonalak épitési hossza: Magy. kir. államvasutak saját vonalai 107·9, üzletbe vett idegen csatlakozó vonalak 5 7, ezekhez csatlakozó magáncélu vonalak az államvasut tulajdonában 3·2, magánfelek tulajdonában 28 0, déli vasut 5·0, helyi érdekü vasutak 14·7, szt.-lőrinci vasutak 3·3, bud.-budafoki h. é. vill. vasut 5·7 km. Mindössze 173·6 kilométer.

Vasutak által elfoglalt terület: M. kir. államvasutak 543 6 hektár, déli vaspálya 24·0, h. é. vasutak 14 9, szt.-lőrinci vasut 2.7, budafoki h. é. vasut 0 0, összesen 585 1 hektár. Pályaudvarok területe: m. kir. államvasutnál 331 6 hektár (keleti p. u. 23 3, nyugoti 43·7, Rákos (rendező) 43 8, Józsefvárosi 31·3, Ferencvárosi és rendező p. u. 47·1, dunaparti teher p. u. 22·8 hektár), déli vasutnál 17·0, helyi érdekü vasutaknál 6·5, szt.-lőrinci vasutnál 1·2 hektár; mindössze 356·2 hektár.

Vágányok hossza: M. kir. államvasutak 423·0, déli vasut 17·9, helyi érdekü vasutak 29·2 szt.-lőrinczi vasút 7 2, budafoki h. é. 5·7 km.; mindössze 483 1 kilométer.

Vasuti épületek: M. kir. államvasut 997, déli vasut 48, helyi érdekü vasutak 31, szt.-lőrinczi 8, budafoki h. é. 10. Összesen 1.074.

Vasutak személyzete: M. kir. államvasutak 11.927 (igazgatóság 2 071, üzletvezetőség 547, állomási szolgálat 2.571, fűtőházak 1·079, műhelyek 3·291), déli vasút 370, helyi érdekű vasutak 250. Mindössze 12·557.

Pályaudvarok vonatforgalma: M. kir. államvasutak: inditott vonat 194,004, érkezett 190.766. Déli vasút: inditott 5.460, érkezett 5.454. Helyi érdekű vasutak: inditott 97,183, érkezett 97.186. Részletezés: Keleti pályaudvar ind. 22.064, érk. 21.920, nyugoti pályaudvar ind. 31.758, érk. 31.901.

Vasutak és gőzhajók személyforgalma. Érkezett 9,956.745 személy (1875-ben 915.257; 1884-ben 1,168.253); elutazott 9,986.978 személy (1875-ben 835.225; 1884-ben, 1,094.445).

A személyforgalom megoszlása közlekedési vállalatok szerint:

a) *Érkezés.* M. kir. államvasutak 6,188.216 (1875-ben 553.505; 1884-ben 730.518), és pedig keleti pályaudvar 3,075.310, nyugoti pályaudvar 2,647.158, Kelenföld 160 924; Déli vasut 128.362 (1875-ben 119.530); haraszti h. é vasut 788 231, cinkotai h. é. vasut 631.922, szentendrei h é. v. 303.807, szentlőrinci h. é. v. 1,032.791, esztergomi h. é. v. 190.183, budapest-budafoki h. é. v. 542.573, Dunagőzhajózási társaság 104.128 (1875-ben 244.222; 1884-ben 323.625), Magyar folyam- és tengerhaj. r.-t. 46 532.

b) *Elutazás.* M. kir. államvasutak 6,061.344 1875 ben 499 317, 1884-ben 724.560; déli vasut 131.124 (1875 ben 107.816); haraszti h. é. v. 919.629, cinkotai h. é. v. 694.997, szentendrei h. é. vasut 303.755, szentlőrinci h. é. v. 1,025 507, esztergomi h. é. v. 192.598, budapest-budafoki h. é. v. 541.884. Dunagőzhajózási társ. 74.476 (1875-ben 228.092, 1884-ben 253.263); Magyar folyam- és tengerhaj. r.-t. 41.664.

Közlekedési részvénytársulatok: 23 részvénytársulat, 89,368.500 K tőkével; 6,667.253 K tiszta nyereség, 5,954.538 K osztalék (6·7 százalék).

Az Északi főmühely állásfoglalása.

Az Északi főmühely munkásairól terjesztették leginkább azt a rágalmat a vasuti munkásság ellenségei, hogy a szervezettől egykettőre elhódithatók és a legszivesebben ülnek fel a politikai kalandoroknak. Valószinüleg ez a rágalom bátoritotta föl az «ujjászervező szocialisták» nevén ismert csőcselléket, hogy tényleg kisérletet tegyen az Északi főmühely munkásainak a megejtésével.

Előbb a napilapokba hazug hireket csempésztek, mintha az államvasuti munkások nagy számban csatlakoztak volna a papi és mágnáspénzen kitartott Mezőfiékhez, azután arra a vakmerőségre vetemedtek, hogy nyilvános gyülésre hivták egybe az Északi főmühely munkásait.

Csütörtökön, október 26-án történt a dolog. Munkástársaink azt hitték, hogy a szervezet hivja meg őket és nagy számmal jelentek meg a Müller-féle vendéglőben a gyülés szinhelyén. Három-négy idegen alak ténfergett ott: az «ujjászervezők» apostolai, akik mikor meglátták, hogy sok százan jelentek meg a vasuti munkások, közöttük a szervezetünknek ismert hivei, szivesen visszacsináltak volna már a dolgot és kész örömmel belebujtak volna a legelső egérlyukba, csak lehetett volna.

Huzták-halasztották a gyülés megnyitását és amikor már nem halaszthatták tovább, fölállott valami Fazekas nevü szegény flótás (nem vasuti) és elnökül ajánlotta a másik kivezényelt Mezőfi-rabszolgát, *Bellert* (szintén nem vasuti). A munkástársaink azonban *egyhangulag Farkas* Izor munkástársunkat választották meg a gyülés elnökévé.

Amikor a Mezőfi-huszárok látták, hogy itt nem fognak babérokat szerezni, ellenben könnyen szerezhetnek egyebet maguknak, kereket oldottak, anélkül, hogy a gyülést megtartották volna. A kudarcért ugy állottak bosszut a fölsült ujjászervezők, hogy hazug hirekkel töltötték meg másnap a hozzájuk közel álló lapokat.

Másnap a szervező-bizottságunk meghivására ujra gyülésre jöttek egybe az Északi főmühelyben dolgozó munkástársak, hogy állást foglaljanak a körülöttük legyeskedő kalandorokkal szemben.

A szépen látogatott gyülés a Legyes-csárdában lett megtartva. Elnöknek *Garay* Ármin, jegyzőnek *Tóth* József munkástársak lettek megválasztva.

Előadó *Kiss* Miklós volt, aki temperamentumos és gazdag érvekkel tarkitott beszédével magával ragadta a hallgatóságot. Elmondta a többek közt, hogy mennyiféle akadálylyal kellett megküzdeni a vasuti munkások szervezetének, mig az ismert eredményeket el tudtuk érni. Kockára tették munkástársaink ekszisztenciájukat, megküzdöttek ezer veszélylyel és most olyan munkások, akik nagyon szeretnek a «nagyságos urakhoz» dörgölődzni, olyanok, akik a munkásság hátán akarnak állásokhoz jutni, kibujtak az oduikból és különböző ürügyek alatt megkezdték szervezetünk ellen az aknamunkát. Tárgyalnak egész mühelyek nevében anélkül, hogy megbizatásuk volna. Most bujtak ki a sötétségből, mert addig, mig bátorság kellett az épitéshez, nem voltak sehol sem láthatók. Olyan emberek ezek, kik szervezetünk kiépitéséhez egy téglát sem hordtak és most rombolni akarnak. «Nagyságos képviselőkkel» tárgyalnak azon, hogy hogyan lehetne szervezetünket tönkre tenni. Figyelmezteti a jelenlevőket, hogy ne üljenek fel nekik. Az, amit elértünk, a szervezkedésünk gyümölcse és hogy a többi követeléseinket elérhessük, arra még erősebb szervezetre van szükségünk.

Utánna *Pászthy* Károly munkástársunk emelkedett fel szólásra.

Azzal kezdi, hogy aki őtet közelebbről ismeri, tudja, hogy ő volt azoknak egyike, aki mindenkor kimélet nélkül odaállt azok közé, akik a szervezet ügyét birálat tárgyává tették. De hogy azt valaki megtehesse, elsősorban szervezetünk tagjának kell lennie. Már pedig a mi ellenségeink a szervezet sáncain kivül állnak. Bár mennyire rossznak ismeri is szervezetünk ellenségeit, nem hiszi, hogy tudatában vannak, hogy máris mennyi kárt okoztak a vasuti munkásságnak. Évtizedeken keresztül a vasuti munkásság nyomorgott és hang nélkül kellett mindent türni.

Ha némiképpen segitettünk is már helyzetünkön, ha egyes rikitó sérelmünk orvosolva lett is, ezerféle bajunk van még. Amit kaptunk, az összetartásunk, szervezkedésünk gyümölcse. Azért árulást követ el az a munkás, aki különböző ürügyek alatt a szervezetünk ellen tör. Gondolkodjék a munkásság a saját fejével, tanuljon és akkor felvesszük a harcot és győzni is fogunk.

A harmadik szónok *Farkas* Izor munkástárs volt. Azzal kezdte, hogy milyen jogcím az, amelylyel ellenfeleink szervezetünk ellen törnek. Azt beszélik, hogy szervezetünket drótbábu módra egy bizonyos politikai párt dirigálja. Hogy ez nem igaz, az nem is igen szorul bizonyitásra. Nekünk van szervező-bizottságunk, van bizalmiférfi testületünk és azok a saját fejükkel gondolkodnak. Azonban ha a szervezetünk nem politikai, kérdés az, hogy annak tagjai politizáljanak-e? Ha a magánvállalatnál alkalmazott munkások politizálnak, százszorosan kötelessége az a vasuti munkásságnak. Mondjuk, hogy van jó gazdasági szervezetünk és kérjük akár az igazgatóság vagy a miniszteriumot, hogy ezt vagy azt a sérelmünket orvosolja, vagy pedig egyik-másik követelésünket adja meg. Mit csinálunk, ha ezt többszöri kérés és követelés dacára visszautasitják. Akkor két dolog következhet. Egyik törvényes eszköz volna a sztrájk. Igen ám, de a mi munkánknak kereke van. Ha nem csinálják meg Pesten, megcsinálják Piskin. Mondjuk a legideálisabb gazdasági szervezet mellett országos vasuti sztrájk volna lehetséges, ki áll jót azért, hogy a künnlevő, még szervezetlen munkásság nem helyettesitene-e bennünket. Ha tehát ezen szervezkedési mód révén nem érhetnénk el célunkat, melyik a másik ut. A képviselőház szavazza meg a kereskedelmi miniszter ajánlatára a költségvetést és ha van sérelem, akkor ott a képviselőházban nagyon szépen lehetne azt orvosolni. De álljon elő az a vasuti munkás, aki valaha hallott arról, hogy a mi ügyünkben valamely képviselő csak egy szót is emelt. Soha a mi érdekünkben senki sem beszélt.

Oka annak az, hogy a vasuti munkásságnak nincs választási joga. Rátér azután arra, hogy mi annak az oka, ha most nekünk a «nagyságos urak» udvarolnak, a pamlagra ültetnek és testvérnek szólitanak és hogy még az ujjászervezettek is kegyünkért könyörögnek. Oka ennek az, hogy szervezkedésünk révén erőre tettünk szert és ezt szeretnék megkaparitani. Figyelmeztetni a munkástársakat, hogy Vázsonyi elnöklete alatt ellenfeleink a Demokrata körben folyton tereferélnek és pártjának szekértolójává akarja a vasuti munkásságot megnyerni. Valami nagygyülésről rebesgetnek, de hiszi, hogy a vasuti munkásság józanságán hajótörést fog céljuk szenvedni.

Zigány Sándor emelkedett fel szólásra. Nem tagadja, hogy Vázsonyival és dr. Szücscsel tanácskoznak. Nekik az irány, amelyen mozgalmunk halad, nem tetszik. A Magyar Vasutas nem tollal, hanem bottal üt. Igenis ők nagygyülést terveznek, ahol az ő «nemzeti» programmjukat el fogják mondani, ha megbuknak ám nem baj.

Blum József elmondja, hogy őtet annak idején megválasztották bizalmi férfinak, de nem támogatták kellőképpen. Ha nincs is minden tekintetben mozgalmunkkal megelégedve, elismeri, hogy a vezetőség nagy munkát végzett. Felszólaltak mégegyszer Kiss, Pászthy, Czigány és Farkas munkástársak és végül a következő határozati javaslatot fogadták el egyhangulag:

> A Máv. Északi főmühely munkásainak 1905 október hó 27-én a Legyes-csárdában megtartott nyilvános gyülése a vasuti munkások országos szervező bizottságának bizalmat szavaz és felszólitja, hogy ugy mint eddig, továbbra is haladjon a megkezdett uton és küzdjön a vasuti munkások igazaiért.

Az elnök buzditó szavai után a gyülés méltóságos rendben szétoszlott.

Értesitjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII., Csömöri-ut 28. sz., I. emelet, ajtószám 4.) minden csütörtökön este 7—8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a MAGYAR VASUTAS-nak.

Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsért lapunk szerkesztőségéhez, A Magyar Vasutas jogtanácsosa KADOSA MARCELL dr. (Ó-utca 48., I. emelet).

LEVELEZÉS.

Érsekujvár. Az alamizsna szövetség vigécei itt is sefteltek. Budapesti fővigéc *Turtsányi* Pál volt, aki amellett nem mulasztotta el, hogy egy helyi lapban, az *Érsekujvár és Vidéké*-ben saját maga mellett veresse a reklámdobot. Erre válaszul az itteni becsületes szervezet bizottsága helyreigazitást küldött a lapnak, amelyet az teljes készséggel közölt a következőképpen:

Tekintetes Szerkesztőség!

A «K. M. A.» f. é. 42-ik számában «Vasutasok Szövetsége» cimü hir jelent meg. Ezen hir irója Turtsányi Pált «a vasutasok hatalmas apostolának és szószólójának» nevezi. Nem akarunk vitázni sokat ő apostolsága felett. Ide mellékeljük szaklapunk legutóbbi számát s abból vehet bővebb információt a t. szerkesztőség. Ott diszlik e két név többnyire egymás mellett: Turtsányi és Breuer. Szaklapunkban emlitett Turtsányi az a «hatalmas apostol». Csak ennyit irunk róla. Ennyit kötelességünk tenni s a többit Magyar Vasutas» lapunk végzi.

Teljes tisztelettel

a Magyar Vasutas érsekujvári szervező-bizottsága.

A szervező-bizottság által beküldött «Magyar Vasutas» cimü, a magyarországi vasuti személyzet érdekeit képviselő közlönyben, tényleg igen diffamáló dolgok jelentek meg Breuerről és Turcsányiról, az apostolról. Kimutatja a szakközlöny, hogy Turcsányi és társai nem jó barátai, hanem ellenségei a munkásoknak. Az alapszabályokat is oly szükkeblüen szövegezték meg, hogy a munkásokat a szövetség vezetéséből teljesen kizárták. A központi vezetőség 130 tagja között legjobb esetben 6 munkás foglalna helyet, holott a vasuti munkások felét teszik az összes vasuti alkalmazottaknak. A szövetség előkészitői — különösen Turcsányi Pál — nyiltan beismerték, hogy szándékosan csinálták ugy az alapszabályokat, hogy a munkások befolyása a szövetségre lehetőleg csekélyebbre szorittassék le. Az alapszabályok megfogalmazásánál az egyetlen vezérlő szempont volt a gyülölet a vasuti munkások ellen — Igy ir a «Magyar Vasutas» az apostolról. Bővebb kommentárt ehhez füzni — ugy hisszük — teljesen felesleges.

INNEN-ONNAN.

+ **Vasuti kocsik villamos világitása.** Három magyar mérnöknek hosszas tanulmány és kisérletezés után sikerült oly berendezést létesiteni, melylyel a vasuti kocsik modern elektromos világitása minden nehézség nélkül és aránylag csekély költséggel elérhető. Az uj berendezéssel, mely dr. *Hoór* Mór műegyetemi tanár, Ganz-gyári igazgató, *Reititt* Frigyes Máv. főmérnök és *Stark* Lipót Ganz-gyári főmérnök alkotása, a déli vasutnak egy I. és II. oszt. kocsiján tettek kisérletet és a próbák kitünően sikerültek.

+ **Drótnélküli táviratozás robogó vonatokon Amerikában.** Miután Amerikában a robogó vonatok és az állomások között a drótnélküli táviratozással tett kisérletek jó sikerrel jártak, most a Chicago és St.-Louis között járó express vonatokon a De Torst-féle rendszert alkalmazzák. E berendezés segitségével mintegy 100 km távolságig fontos tudósitások (börzei, kereskedelmi) közölhetők az utasokkal s a forgalom biztonságára vonatkozók a vonat személyzetével. A kisérletek azt mutatták, hogy a távíró akkor müködik legjobban, ha a vonat a táviratozás irányára merőlegesen halad; vashidak megsemmisitik a jelzéseket; közeleső vizek vagy a töltéseken való járás előnyös a távíró müködésére.

+ **Orosz vasuti konyhák.** A kurszki hadgyakorlatok alkalmával vasuti konyhák voltak a vonatoknál alkalmazva, melyek kitünően megfeleltek. Ezen eredmény folytán a közlekedési minisztérium katonai vonatok számára még tavaly 22 vasuti konyhát rendelt meg a pétervári waggongyárban. Ezen waggonok (belül) 14·34 m. hosszuak és 3 m. szélesek. Mint már emlitve volt, van bennök konyha, vizreservoir, szamovár, fáskamra, jégszekrény stb. Az elkészült kocsik a szibériai és a bajkálontuli vasutaknak lettek átadva.

+ **A világ legnagyobb mozdonygyára** a Baldwin-féle gyár Philadelpbiában. A gyár 1834 óta áll fenn és azóta 1903 március hó végéig 21,358 mozdony készült a gyárban. A gyár nyolc hektárnyi területet foglal el és 13,000 munkás dolgozik benne. Érdekes, hogy a gyár termőképessége az évek folyamán milyen mértékben növekedett 1834-ben 5 mozdony, 1847-ben 39, 1859-ben 70, 1870-ben 280, 1873-ban 437, 1890-ben 946, 1900-ban 1217 és 1902-ben 1531 mozdony készült ebben a gyárban.

Szerkesztői üzenetek.

Kérjük olvasóinkat, hogy mindenütt, ahol megfordulnak vasutasok között, terjesszék lapunkat és toborozzanak előfizetőket. Uton ha vannak, az egyes állomásokon adják le a Magyar Vasutast. Különösen ezt a számot célszerü a kinevezettek között terjeszteni és figyelmüket az alamizsnaszövetségről megjelent cikkre fölhivni.

Debrecen Névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.

Vizsgáló-lakatos. A jövő számban hozzuk. Türelmet kérünk.

Szolnok. Levél későn érkezett. Kérelmük szerint fogunk eljárni, csak arra kérjük önöket, hogy rendet csináljanak. Vasárnap többet. Üdv.

VI. ker. választó. Fog még az az ur kevésbé lóhátról is beszélni.

Ig. hivatalnok. Önnek teljesen igaza van! A V. L. száraz, unalmas, szintelen és borstalan, akár egy másik hivatalos lap. Nem is csoda. Igazat mondania, őszintén beszélnie nem szabad, mert erre az igazgatóságtól nincs engedélye; nyiltan és őszintén lakájoskodni pedig nem mer, mert akkor még utolsó hivük is hátat fordit nekik, hát megtöltik a hasábjaikat egy csomó névvel és hencegéssel. Önnek tehát igaza van. De a beküldött cikkjét még se közöljük. Hadd fulladjanak a saját sarukba. Csak akkor veszszük azt az átvedlett lapot tollhegyre, ha arra a közérdek kényszerit bennünket. És ez az eset most nem forog fenn.

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet.**

Biraucz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 6—8

Szemenyei Lajos

szücs-iparos

Orosháza, IV. ker., 475. sz.

Ajánlja különösen **vasutasoknak**

báránybőr-mellvédőit.

Ezen kitünő ruhadarab mellényalaku, de a begombolása nem elől, hanem a vállon és oldalt a bal honalj alatt történik, miáltal a felső test hideg ellen teljesen védve van. A bekapcsolásnál erősitő zsinór és gummiszallagok vannak, miáltal nyomást — legyen a test bármily helyzetben — nem gyakorol.

Árai: **Báránybőrből fehér** ... ... **10 kor.**
Báránybőrből habfehérre mosott 12 kor.
Fekete erdélyi báránybőrből ... **15 kor.**

Mértékül elegendő a mellbőség és a derék hosszsza centiméterekben. Utánvét vagy a pénz előzetes beküldése mellett szállitja gyorsan és pontosan s rendes viselet mellett 5 évi felelősséget vállal.

Szemenyei Lajos, szücsiparos

Orosháza, IV. ker., 475. sz.

Postaköltség nem számittatik fel.

Cimbalmok,

legujabb modellüek, kitünő zongora-hanguak, dupla acélszerkezetüek készülnek saját mühelyemben; **részletfizetésre és kölcsönképpen is kapható**

AZ ÖNTANULASI CIMBALOM-ISKOLA

amelyből megtanulhat mindenki magánosan, tanitó nélkül alaposan kottából cimbalmozni. Kapható 10 koronáért

KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál

7 **Budapest, Erzsébet-körut 5.**

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.